

ILLUSTRISSIMO, NOBILISSIMO, DOCTISSIMOQUE VIRO DOMINO

D. CRESCENTIO FAGON

REGI AB OMNIBVS CONSILIIS ARCHIATRORVM
FRANCIÆ COMITI, &c.

QUÆSTIO MEDICA

EAQUE THERAPEUTICA, PROPOSITA AB ILLVSTRI ET NOBILI

D. D. IOANNE-BAPTISTA GASTALDY

DOCTORE MEDICO AGGREGATO, REGENTE ORDINARIO, AC PROFESSORE PRIMARIO ET BOTANICO;

SUB HAC VERBORUM SERIE

'AN IN MORBORUM CURATIONE ADMITTENDA SIT INTERDUM CHYRURGIA INFUSORIA'

QUAM PRO ALTERO EX PUNCTIS-SIBI ASSIGNATIS, DEO DUCE ET AUSPICE DEI-PARA, TUEBITUR

D. MICHAEL CHARUN CEZANENSIS APUD BRIANCONENSES IN DELPHINATU, MEDICINÆ LICENTIATUS;

I.

MEDICINA artium profectio omnium præstantissima, utilissimaque, cujus objectum corpus humanum ut sanabile, cujus finis sanitas, media creata omnia, cujus origo mundo coæva, cujus cultores & studiosi, non Philosophi tantum, sed imperatores, Principes, Romani Consules, cæterique omnis conditionis viri Principes & optimates, cujus præcones quotquot hætenus extiterunt viri ingenio & eruditione pollentes, cujus munificentissimi mecenas inter heroes & Principes Christianissimi in primis Francorum Reges & inter ipsos LUDOVICUS Magnus cujus assertores & vindices Christianissimorum Regum Archyatri & inter cæteros eruditissimus & apud nos nunquam inter morituros D. Crescentius FAGON Primarius LUDOVICI Magni Medicus, qui doctrinâ, studio & eâ quâ pollet apud Regem Potentissimum gratiâ artem jatricam in dies magis ac magis promovere indefesso semper labore studet. Medicina inquam, licet præteriti sæculi inventis innumeris ditata ac infinitis prope præfidiis locupletata, novis continuisque perpetuo indiget meditationibus tam circa morborum naturam, quam circa præfidia quibus ipsis valemus occurrere ut quod jam cognitum est perficiat quod verò later adhuc detegat & inveniat, ars enim longa, vita verò brevis.

II.

T autem finem suum consequatur Medicus dogmaticus, empiricorum more nudâ non incedit experienciâ, sed rationem & Philosophiam in consortium simul advocans. 1° Quæ hominem in statu naturali & sano constituunt curioso examine indagat. 2° Quæ statum illum naturalem perturbant, contemplatur. 3° Signa utrumque istum statum patefacientia aperit. 4° Media quibus rectè aut perversè adhibitis vel naturalis status conservatur, vel præter naturalis accessit affert. 5° Demum quibus præfidiis præternaturalis ille seu morbosus status in sanum seu naturalem potest reduci edocet. Mirâ de singulis istis medicinæ partibus præterito sæculo fuerunt tradita ac definita, quæ utpotè à nostro instituto aliena hic brevitate ergo omittimus; ut quæ ad rem nostram faciunt; tantummodo indicemus, morbos scilicet omnes reduci commodè posse ad morbos partium solidarum, fluidarum, & spirituosarum. Primas, vitari in magnitudine, situ, figurâ & connexione. Secundas, in quantitate propriâ substantiâ & motu. Tercias, demum in elasticitate aut volatilitate, præfidia verò omniâ desumi tantum ex diætâ, Chirurgiâ & Pharmaciâ & affectus ferè omnes ex remediis ex triplici illo fonte petitis, ritè & secundum artis præcepta adhibitis, curari posse; licet reverâ dentur morbi plurimi qui remedium hætenus inventorum vim & actionem eludant & ideò incurabiles nuncupentur.

III.

EFECTUS iste idoneorum ad unumquemque affectum debellandum, remedium, cordatos hætenus incitavit incitque adhuc Appollinæ artis alumnos, ad nova inveniendâ præfidia moveret nos hodie ad novum proponendum, seu potius ad inusitatum & obsoletum renovandum, Chyrurgiam dico infusoriam, ab Anglis. 1° Adinventam, à Gallis & Italis illustratam & à Germanis sæpissimè in praxim redactam, cujus ope morbi plurimi cæteris non cedentes auxiliis, curantur, & ex orci faucibus ægri quotidie educuntur, magno non indiget apparatus hæc operatio, minori adhuc dextentate; eligi debet vena in quam liquor venit injiciendus non verò arteria, tum ob difficiliorem arteriarum coalitionem, tum ob subsequenti anevrismatis metum, tum ob arteriarum situm profundiorum, tum maxime ex eo quod in universam sanguinis massam, non verò in partem aliquam fieri debet infusio, quod secus eveniret si eligeretur arteria, teste anatome; inter venas autem superiores inferioribus præferuntur, quia ipsarum ope ad cor citius pervenit infusus liquor, inter ipsas vero jugularis aut mediana vulgò usurpantur. 1° Ut convenientior, altera ut commodior. Ante venæ apertionem pars linteis calidis fricanda & vino calido aut vini spiritu fovenda, dein duplici ligaturâ munienda superiori unâ inferiori alterâ in quarum medio vena est secanda: statim autem solutâ superiori ligaturâ, immitatur tubulus aureus vel argenteus in fine angustior parum incurvatus cui annexa sit in extremo ampla vesicâ liquore infundendo plena quâ compressa liquoris per venam fieri possit infusio, absoluta infusione occludatur foramen ut in vulgaribus venæ sectionibus, ut sanguinis motu restituro infusi liquoris adjuvetur cursus, sicque citius ad cor perveniat indeque per universam machinam distribuatur liquor insignes in ea mutationes producturus.

IV.

MORBIS partium solidarum sive in situ, sive in magnitudine, sive in figurâ, sive in connexione inutilem esse Chyrurgiam infusoriam ultrò ac spontè fatemur; at morbis partium fluidarum aut spirituosarum interdum esse proficuum sic paucis indicamus. Vel enim fluida seu humores nostri corporis in quantitate peccant eaque auctâ vel imminutâ, tuncque infundi possunt liquores utrique isto defectui propiciantes; vel in propriâ substantiâ vitiantur, id est unum aut plurimâ ex ipsorum principiis exaltantur aut alterantur, & dantur pariter liquores qui infusi in venas illa deprimere aut corrigere poterunt, vel demum in motu fermentativo seu intrinseco, vel circulari seu extrinseco vitiantur, & infusi liquoris auxilio uterque ille motus sedari potest; vel tandem spirituosarum partium volatilitas & elasticitas à naturali statu recedunt, & in illum infusi liquoris beneficio reduci possunt eoque potiori jure quod cum nullam, passâ sint talia remedia, in primis viis alterationem, & immediate in causam agant morificam citius debent operari, sicut etiam tutius, si ut semper fieri debet, excludantur liquores omnes nimis acres & corrosivi, emetica & purgantia, & adhibeatur tantum liquor salino sulphureus volatilis temperatus licet aliquando infundi possint narcotica sed rarò & cum maxima cautelâ; liquor infusus sit semper causæ morificæ è diametro oppositus, talis tamen ut blandam potius quàm vehementem excitet fermentationem; cætera interim semper præmittantur remedia, & chyrurgia tantum nostra adhibeatur dum vulgaria præfidia in casum fuere tentata, sed tunc omnibus ritè discussis, idoneo liquore determinato à prudenti & perito medico, celebretur Chyrurgia infusoria, quæ testibus, fracassato helmencio hortio, hoffmanno & aliis in similibus mira præstet, præcipiente enim hyppocrate in re ancipiti melius est remedium aliquod experiri quam nullum, & alibi, quod medicamentum non sanat ea ferrum sanat, quod ferrum non sanat ea ignis sanat, quod ignis non sanat incurabile existit, nos vero pace tanti viri adjiciemus quod ignis non sanat si à causâ foveatur intrinsecâ, ea Chyrurgia infusoria sanare potest; unde merito prædicta omnia colligendo concludendum existimamus.

IN MORBORUM CURATIONE CONVENIRE INTERDUM CHYRURGIAM INFUSORIAM.

F.M.P.
BIBLIOTHECA

APENIONE, Apud JOSEPHUM-CAROLUM CHASTANIER Typographum & Bibliopolam, propè Collegium Societatis JESU. Superiorum Permissu.